

Tutu ña tí'ví taPablo kua'an nda'a ñivi na kándixa Jesucristo na táku kua'a ní ñoo estado Galacia

Xí'in to'on yó'o taPablo chindeé ra ñivi na kándixa Jesucristo na táku kua'a ní ñoo estado Galacia

¹ Yí'í, taPablo, ɬaa ɬa kúu ñii ɬaapóstol, ɬaa ɬi tutu yó'o. Ta on sivi ñivi kúu na sakuiso chiño yí'í kuu ɬi ɬaapóstol, chi mii Jesucristo xí'in Yivá yó Ndios, ɬaa ɬa sanatakú Jesucristo, sakuiso chiño ra yí'í kuu ɬi ɬaapóstol, ta tí'ví ra yí'í ña ka'an ndoso ɬi to'on va'a xa'a Jesucristo ñoo ñivi.

² Ta ndi'i nañani yó xí'in náki'va yó na kándixa Jesucristo, na yóo xí'in ɬi ñoo yó'o, tí'ví na to'on ña chindeé na ndó'ó. Ta tí'ví ndi tutu yó'o xa ña nda'a ndó'ó ñivi na kándixa Jesucristo, na nákutá'an kua'a ñoo estado Galacia xa'a ña kisa ká'no ndó Ndios.

³ Ta ndúkú ɬi ñoo Yivá yó Ndios ta ñoo Jesucristo, ɬaa ɬaKá'no ñoo yó, ná ke'é ra ñava'a xí'in ndó, ta taxi ra ña koo ñava'a ini ndó.

⁴ Ta Jesucristo kúu ɬaa ɬa taxi xí'in mii, ña ñixi'í ra xa'a kuachi yó, chi saá chitoní Yivá yó Ndios ke'é ra xa'a ña sakaku ra mii yó ña kuchiño yó kutaku ndíka yó ñoo ndee on va'a ña kúu ña xá'nda chiño ñoo yichi ñoyívi yó'o.

⁵ Ta, ɬva'a ná naki'in Ndios kua'a ní ñato'ó ná'no! Ta, ɬná

kanóo síkón ñato'ó ra ndi'i saá kivi ña vaʒi! Saá ná koo ña.

To'on yó'o ká'an xa'a ñivi na kama ní sandakoo to'on va'a ña ndaa xa'a Jesucristo

⁶ Ndó'ó, natá'an yó na kándixa Jesucristo, ndixa náka'nda ini i xa'a ndó'ó, chi kama ní xa kuxíká ndó noo Ndios. Ta Ndios, xa'a ña ká'no ní ini ra, kana ra ndó'ó kundikõn ndó Jesucristo, ta ta sakaku ndó'ó noo ndee ña õn vá'a. Ta vitin mii ndó xa sandakoo ndó to'on va'a ña ndaa xa'a Jesucristo, ta kixá'á ndó ndikõn ndó inkã to'on ña xáni sijní ndó kúu to'on va'a ka. ⁷ Ta ndixa õn koó ka inkã to'on va'a xa'a Jesucristo, chi to'on ña ndato'on ndi xí'in ndó kúu ña ndixa ndaa ña káchí ndasaá kuchiño nakutá'an va'a yó xí'in Ndios. Ta saá ni, yóo ñivi na násaka sijní ndó xí'in to'on na, ta kóni na nasama na to'on va'a ña ndaa xa'a Jesucristo ña xa kándixa ndó. ⁸ Ta ndá yu kúu ñivi na ká'an ndoso inkã to'on ña õn vása yóo yu'ú xí'in to'on va'a ña xa ndato'on ndi xí'in ndó xa'a Jesucristo, ta saá nayó'o va'a ná kuiso na chi'ña. Ta yi'i, õn vása ndi'i ini i xini i yu kúu nayó'o, án ñii mii ndi kúu na, án ñii ñaángel ña kixi ñoyívi ñino kúu ña, tá nayó'o nasama na to'on xa'a Jesucristo, ta va'a ná kuiso na chi'ña. ⁹ Xa ndato'on ndi xí'in ndó saá, ta vitin tuku ká'an i xí'in ndó, káchí i saá: Tá yóo ñivi na ká'an ndoso to'on ña õn vása yóo yu'ú xí'in to'on va'a ña xa naki'in ndó kivi ñika'an ndoso ndi ña noo ndó, ta va'a ñivi yó'o ná naki'in na chi'ña.

¹⁰ Ta saá vitin, ¿yukía xáni sijní ndó xa'a to'on yó'o ña sakán ñika'an i? ¿Án xáni sijní ndó ndi xí'in to'on yó'o ndúkú i ña va'a ka'an ñivi

xá'a j? ¿Án xáni sijní ndó ndí ndasaá kuiti ndúkú j sakusij j ini nivi? Nda lo'o on sivi saá, chi ña ndixa xini ñó'ó noo j kúu ña ndúkú j sakusij j ini Ndios. Ta yi'j, tá ndasaá kuiti ndúkú j kasa ndivi j chiño ña sakusij j ini nivi, níkúu, ta saá on sivi ñii taa ta ndixa kisa chiño noo Jesucristo kúu j.

To'on yó'o ká'an ña ndasaá ndyu taPablo taapóstol, taa ta kisa chiño noo Jesucristo

¹¹ Nañani yó xí'in náki'va yó, kóni j ña kundaa ini ndó ndí to'on va'a níka'an ndoso j noo ndó xa'a Jesucristo on sivi to'on ña kaku sijní nivi kúu ña. ¹² Ni on sivi nivi kúu na saná'a yi'j, ta mji Jesucristo kúu taa ta saná'a yi'j to'on ña ká'an ndoso j.

¹³ Ta ndó'ó, xa xini so'o ndó ndasaá xitaku j kivi nixika j kisa ndivi j ndi'i ña xá'nda chiño yichí najudío. Xini ndó ndí ndeé ní nisaá ini j xini j nivi na kúu nave'e Ndios xa'a ña kándixa na Jesucristo. Saxo'vi ní j nivi yó'o, ta chikaa ní ndeé xa'a ña sandi'ij xa'a nayó'o. ¹⁴ Ta xa'a ña ndeé ní kisa ndivi j ndi'i ña xá'nda chiño yichí najudío, yi'j xikuu j ñii tanoo, taa ta ndeé ka nixika noo ndi'i najudío na ñii káchí kujya xí'in j. Saá chi chikaa ní ka j ndeé ña kasa ndivi j ndi'i saá ña xá'nda chiño yichí naxij síkuá j najudío. ¹⁵ Ta saá ni, kivi tá on ta'an kaku j, tá mií nákaa ka j tixin si'í j, ta Ndios, taa ta ká'no ini, ke'é ra ñava'a ní xí'in j ña nakaxin ra yi'j xa'a ña kandixa j Jesucristo, ta xa'a ña kuu j taapóstol ña ka'an ndoso j to'on ra noo nivi. ¹⁶ Ta saá tá nitondaa kivi ña chitóni Ndios, ta sanativi ra noo j Sa'ya ra Jesucristo, chi Ndios sakuiso

chiño ra yi'i ña ka'an ndoso i to'on va'a xa'a Jesucristo noo nivi na on vása kúu najudío. Ta kivi nakutá'an i xí'in Jesucristo, ta saá on vása xandikōn ni-xa'an i nandukú i ñandíchí sin i nda ñii nivi na táku yatin, ¹⁷ ni on vása ni-xa'an i ñoo Jerusalén nandukú i ñandíchí sin i nivi na xa kúu naapóstol si'na ka noo i. Ta noo ño'o yichí estado Arabia kúu xiiña noo ni-xa'an i ni-xiyo i, ta saá ndikó i ñoo Damasco.

¹⁸ Tá niya'a un i kuiya, ta tuku kee i ñoo Damasco, ta ni-xa'an i ñoo Jerusalén xa'a ña nakutá'an i xí'in ta Pedro. Tá kixaaj i ñoo Jerusalén yó'o, ta kindoo i xí'in ra xa'on kivi.

¹⁹ Ta on koó inkā naapóstol ní-xini i, ta ñii laá ta Santiago* ta kúu ñani Jesucristo, Taa ta Ká'no noo yó, kúu taapóstol ta xini i kivi ni-xiyo i ñoo Jerusalén yó'o. ²⁰ Mji Ndios kúu taa ta ndakuiin xa'a i ndí to'on ña táa i yó'o vitin kúu ña ndixa nda.

²¹ Ta ndi'i ni-xiyo i ñoo Jerusalén yó'o, ta saá kee i kua'an i ta ni-xaaj i kua'a ñoo estado Siria ta xí'in estado Cilicia. ²² Ta xa'a ña ni-xika i inkā xiiña, nda ñii nañani yó ni náki'va yó na kándixa Jesucristo na táku ñoo estado Judea, on ta'an koni nayó'o yi'i xí'in nduchū noo na kivi saá, ²³ ta ndasaá kuiti xini so'o na to'on xa'a i ña ndato'on inkā nivi na kándixa Jesucristo xí'in na. Nayó'o ndato'on na, káchí na saá: "Taa ta si'na chikaa ní ndee ña saxo'vi ra mji yó, vitin ndu ra taa ta ká'an ndoso to'on va'a xa'a Jesucristo, Taa ta Ká'no noo yó", saá káchí nivi ndato'on na

* **1:19** Ta Santiago, inkā kivi ra kúu Jacobo.

xá'a i. ²⁴ Ta saá nivi na xini so'o to'on yó'o kisa ká'no na Ndios xa'a ña sandikó ra ini i ta ndu i taa ta kándixa Jesucristo.

2

¹ Ta niya'a uxu komi kuiya, ta saá ndikó i nixa'an i ñoo Jerusalén xí'in ñani yó ta Bernabé, ta saá kana i ñani yó ta Tito ta nixa'an ra xí'in ndi. ² Nixa'an i ñoo Jerusalén, chi ña ke'é i saá kúu ña kisa ndivi i ña saná'a Ndios noo i. Tá nixa'a i ñoo Jerusalén yó'o ta nakutá'an i xí'in ndasaá kuiti nañani yó na kánóo to'on xa'a ndí kúu na nivi na ndiso chiño xí'in nivi na kándixa Jesucristo ñoo yó'o. Ta saá ndato'on kaxín i xí'in nataa yó'o yu kúu to'on va'a xa'a Jesucristo ká'an ndoso i noo nivi na on vása kúu najudío. Saá kuchiño kundaa ini nayó'o ndí on vása ní-nasama i to'on va'a ña ndaa xa'a Jesucristo. Saá chi tá nayó'o on vása ní-xiyo yu'ú na xí'in to'on va'a ña ká'an ndoso i, ta saá ña manj kuu ndi'i chiño ña xa kisa ndivi i nda kivi vitin, níkúu. ³ Ta na ndiso chiño yó'o ñii nakoo yu'ú na xí'in i ndí nivi na kándixa Jesucristo, na on vása kúu najudío, nayó'o on vása xini ñó'ó kasa ndivi na ndi'i ndayí yichi najudío. Ta saá na ndiso chiño yó'o nda lo'o on vása ní-xa'nda chiño na noo ñani yó ta Tito ndí xini ñó'ó kasa ndivi ra costumbre circuncisión,* vará kúu ra tagriego. ⁴ Ta saá ni, sava nivi na vatá, na káchí xa kándixa na Jesucristo, nayó'o xa niki'vi se'é na nakutá'an na xí'in mii ndi, nivi

* **2:3** Costumbre najudío ña naní "circuncisión" kúu ña xa'nda na lo'o ñii siji ñatçe talo'o. Ké'é na saá xa'a ña taxi na ra nda'a Ndios.

na ndixa kándixa Jesucristo, chi navatá yó'o kóni na koto naní na ndasaá táku ndíkạ ndi yichị Jesucristo, ta ọn vása táku ọ ndi tịxin ndee ndayí ña ñitaa tạMoisés. Ta ñivi yó'o ọn vása kúsij ini na ña táku ndíkạ ndi yichị Jesucristo, ta kóni na kasa nduxạ na xí'in ndi ña ndikó ndi kutaku ndi tịxin ndayí yó'o, xạ'a ña ndasaá kuiti nduu ndi ndatán yóo naesclavo na xini ñó'ó kasa ndivi ndi'i ña xá'nda chiño ndayí noo na. ⁵ Ta ndạ ñii káni lo'o ọn vása ní-chikaạ so'o ndi to'on ña ñikạ'an ñivi na vatá yó'o. Saá chi ña ndixa kóni ndi kúu ña ndạ ñii ndó'ó ọn naki'in ndó inkạ to'on vatá ña ọn vása yóo yu'ú xí'in to'on ña ndạ ña xa kạndixa ndó xạ'a Jesucristo. Ta ña ndixa kóni ndi kúu ña ndi ndi'i saá kivi ná kindọ to'on ña ndạ yó'o kutaku ña nímạ ndó.

⁶ Ta nañani yó na kánóo to'on xạ'a ndi kúu na na ndiso chiño xí'in ñivi na kándixa Jesucristo na nákutá'an ñoo Jerusalén, nayó'o ndạ lo'o ọn vása ní-ka'an na xí'in i ndi yóo ọ to'on ña kúmanị án ña kánóo ọ noo to'on va'a ña ndạ ña kạ'an ndoso i xạ'a Jesucristo. Ta vará nañani yó yó'o kúu ñivi na kánóo síkón to'on xạ'a, ta ñayó'o ọn vása ndaya'ví ña noo i, chi Ndios ọn vása nákaxin ra ñivi, ta ñii ndaya'ví ndi'i ñivi noo ra. ⁷ Ta nañani yó yó'o ñakoni na ndi Ndios kúu tạ tạ sakuiso chiño yi'i ña kạ'an ndoso i to'on va'a xạ'a Jesucristo noo ñivi na ọn vása kúu najudío, ta ñii ki'va saá ñakoni na ndi Ndios sakuiso chiño ra tạPedro ña kạ'an ndoso ra to'on va'a yó'o noo ñivi najudío. ⁸ Chi mịi Ndios kúu tạ tạ ti'ví tạPedro ña va'a kasa chiño ra noo najudío. Ta mịi Ndios yó'o kúu tạ tạ ti'ví yi'i

ña va'a kasa chiño i noo nivi na on vása kúu najudío.

⁹ Ta nañani yó taSantiago xí'in taPedro ta xí'in taJuan, kúu na ndíso chiño xí'in nivi na kándixa Jesucristo na nákutá'an ñoo Jerusalén. Ta unj saá nañani yó yó'o nakoni na ndí Ndios xa ke'é ra ñava'a ká'no xí'in i ña sakuiso chiño ra yi'i ña kasa ndivi i chiño noo nivi na on vása kúu najudío. Ta saá nañani yó yó'o va'a naki'in na taBernabé ta xí'in yi'i, ta saná'a kaxín na ndí ñii yóo na xí'in ndi, chi kúsi i ini na xa'a ña ñii káchí kisa chiño na xí'in ndi noo Jesucristo. Ta kindoo yu'ú nañani yó yó'o ndí taBernabé xí'in yi'i ko'on ndi ka'an ndoso ndi to'on va'a xa'a Jesucristo noo nivi na on vása kúu najudío, ta saá mii nañani yó yó'o kasa ndivi na chiño Jesucristo noo nivi na kúu najudío. ¹⁰ Ta ñii laá ña xáku ndá'ví nañani yó yó'o noo ndi kúu ña on sandakoo ndi ña chindeé ndi nivi nandá'ví. Ta chiño yó'o kúu ña chíkaa i nde e kasa ndivi i ndi'i saá kivi.

To'on yó'o ká'an ña xa'a taPablo ndato'on ra xí'in taPedro ndí yóo ña on vá'a ké'é ra

¹¹ Ta saá kivi kixaa taPedro ñoo Antioquía, nakutá'an ra xí'in ndi, ta yi'i nika'an i xí'in ra ndí yóo ña on vá'a ké'é ra. ¹² Saá chi tá si'na ka ña on ta'an kixaa sava nataa na kixi noo taSantiago ñoo Jerusalén, ta ndi'i saá kivi taPedro xixixi ra xí'in nivi na kándixa Jesucristo na on sivi najudío kúu. Ta taPedro, kivi xini ra kixaa nataa na kixi noo taSantiago, ta sandakoo ra xixi ra xí'in nañani yó na on vása kúu najudío, ta kuxíka ra noo nayó'o. Ke'é ra saá chi niyi'ví ra koto

nataa na kixi noo taSantiago ka'an kuachí na xí'in ra, chi nataa yó'o xá'nda chiño na ndí ndi'i nivi na kándixa Jesucristo xini ñó'ó kasa ndivi na costumbre ña naní circuncisión. ¹³ Ta xí'in ña sandakoo taPedro xixi ra xí'in nivi na on sivi najudío kúu, ke'é ra ndatán ke'é ta ta ovi yu'u. Ta saá inká najudío na kándixa Jesucristo kixá'á na ndíkon na ke'é na ñii káchí ndatán ke'é taPedro, ta kuxiká nayó'o noo nañani yó na on vása kúu najudío. Tanda mii taBernabé nakava ra ke'é ra ndatán ke'é ñii ta ta ovi yu'u, chi ñii káchí ke'é ra xí'in taPedro. ¹⁴ Tá xini ña ke'é nañani yó yó'o ndí on vása yóo yu'ú ña xí'in to'on va'a ña saná'a Jesucristo, ta saá nandukú i taPedro, ta nixaai noo ra, ta noo ndi'i nivi na kándixa Jesucristo na nakutá'an yó'o, ta nika'an i xí'in taPedro, kachí i saá: "Yó'ó kúu ñii tajudío, ta saá ni, táku ún ndatán táku nivi na on vása kúu najudío, chi on vása kisa ndivi ka ún ndi'i yichi najudío. Ta saá, ¿ndachun kóni ún kasa nduxa ún xí'in nivi na on vása kúu najudío ña kutaku na ndatán táku najudío ta kasa ndivi na ndi'i yichi najudío?", saá kachí i xí'in taPedro.

¹⁵ Ta mii yó nivi na kúu najudío, chi najudío kúu yivá si'í yó, xa xini so'o yó ñii to'on ña káchí naño yó ña káchí saá: "Mii yó najudío on sivi nivi na ndíso ku'a ní kuachi kúu yó ndatán yóo nivi na on vása kúu najudío", káchí na. ¹⁶ Ta saá ni, kúndaq ini yó ndí on sivi xa'a ña kisa ndivi nivi ndayí kúu ña ndúndii na noo Ndios, ta xa'a ña kándixa na Jesucristo kúu ña kisa ká'no ini Ndios xa'a kuachi na, ta ndúu na nivi na ndii noo Ndios. Ta saá mii yó xa'a ña kándixa yó

Jesucristo, nduu yó n̄ivi na ndii, na ɔn koó kuachi ndíso noo Ndios. Tuku ká'an̄i: Ndā ñii n̄ivi ɔn s̄iví xa'ā ña kisa ndivi na ndayí kúu ña ndúndii na noo Ndios.

¹⁷ Ta saá ni, tá xa'ā ña kándixa yó Jesucristo ndúkú yó ña nduu yó n̄ivi na ndii noo Ndios, ta saá kixá'á yó nákoní yó ndí m̄i yó kúu n̄ivi na ndíso kuachi, ta ña nákoní yó saá, nda lo'o ɔn vása kóni kachí ña ndí Jesucristo ch̄inda'á ra m̄i yó ña ke'é yó ña ɔn vá'a. ¹⁸ Ta yí'i, táná nandikó inīi ta sandakoōi to'on va'a ña ndaa ña kándixāi, ta tuku kixá'á̄i saná'āi ndí x̄ini n̄o'ó ndi'i n̄ivi kasa ndivi na ndi'i ndayí najudío, ta x̄i'in ña ke'é̄i saá ya'a ndosōi noo ñandāa ña kándixāi. ¹⁹ Tá'an m̄i ña n̄ixika kāi chíkāa ní̄i ndee ña kisa ndivīi ndayí najudío, ta saá kixá'á̄i nakonīi ndí ndayí yó'o ɔn vása kómí ña ndee taxi ña kutaku ndino'ōi. Ta saá sandakoōi kisa ndivīi ndi'i ndayí najudío, ta vitin yóōi ndatán yóōi tāa tā n̄ixi'í̄i noo ndayí yó'o, chi ɔn vása xá'nda chiño kā ña noōi. Yí'í̄i n̄ixi'í̄i noo ndayí yó'o xa'ā ña kuchiño va'a kutakūi noo Ndios, ta vitin tákūi xa'ā ña sakusij̄i ini Ndios. ²⁰ Saá chi ñii káchí n̄ixi'í̄i x̄i'in Jesucristo nda'ā tón cruz, ta n̄atakūi x̄i'in ra. Ta vitin kúūi ñii tāa tā táku x̄i'in ním̄a xaá chi Jesucristo yóo ra táku ra inīi. Ta vitin ña tákūi x̄i'in yíkí koñūi ñoyívi yó'o, ta tákūi ña x̄i'in ndee Jesucristo, tāa tā kúu Sa'ya Ndios. Saá tákūi vitin chi kándixāi Jesucristo ta ndáa inīi ra, ta Jesucristo kí'vi ini ra x̄ini ra yí'í̄i, ta taxi x̄i'in m̄i ra n̄ixi'í̄i ra xa'ā kuachīi. ²¹ Ta vitin ɔn vása chíkāa n̄inōi ñava'a ña ke'é Ndios xa'āi, chi sanduu ra yí'í̄i tāa tā ndii noo ra xa'ā ña

kándixa i Jesucristo. Ta tá mji yó kuchiño sanduu xí'in mji yó nivi na ndii noo Ndios xa'a ña kisa ndivi yó ndayí ra, níkuu, ta saá ña manj kuu ña nixi'i Jesucristo xa'a kuachi yó.

3

To'on yó'o ká'an ndi xa'a ña kándixa yó Jesucristo kúu ña naki'in yó Níma Ndios táku ña ini yó

¹ Ndó'ó, nivi naño Galacia, indachun nivi na kí'vi sijní kúu ndó'ó! ¿Yu kúu nivi na chikaa ña saka na ini ndó vitin va? Saá chi kama ní kuxíká ndó noo to'on ña ndaa ña saná'a ndi ndó'ó xa'a Jesucristo, chi xa ndato'on káxín ndi xí'in ndó'ó ndi Jesucristo nixi'i ra nda'a tón cruz xa'a ndi'i kuachi yó. ² Ta vitin xíní ñó'ó ndaka to'on i ndó'ó ñayó'o: ¿Yo xa'a kúu ña naki'in ndó Níma Ndios ña yóo táku ini ndó? ¿Án xa'a ña kisa ndivi ndó ndi'i ndayí Ndios ña ntaa ta Moisés kúu ña naki'in ndó Níma Ndios? On sivi saá, chi xa'a ña kándixa ndó to'on ndaa ña xíní so'o ndó xa'a Jesucristo kúu ña naki'in ndó Níma Ndios táku ña ini ndó. ³ Ta saá vitin, indachun xáni sijní ndó ndatán xáni sijní nivi na kúu na kí'vi sijní? Chi kivi kixá'á ndó kándixa ndó Jesucristo, tанда kivi saá kixá'á ndó ndaa ini ndó Níma Ndios ña taxi ña ndee ña nda'a ndó xa'a ña va'a kundikon ndó yichi Jesucristo. Ta vitin, indachun xáni sijní ndó ndi on vása xíní ñó'ó ka ndó ndee Níma Ndios?, chi vitin xáni sijní ndó ndi ndasaá kuiti xí'in ndee yiki koñu mji ndó kuchiño ndó va'a kundikon ndó yichi Jesucristo. ⁴ ¿Án ña manj kuiti xikuu ndi'i ña yo'vi nixo'vi ndó xa'a ña kúu ndó nivi

na kándixa Jesucristo? Ta yi'i ndáti i ndí on sivi ña mañi ní-xikuu ñayó'o. ⁵ Saá chi Ndios xa taxi ra Níma ra táku ña ini ndó, ta ke'é ra ku'a ní milagro ña xini ndi xí'in ndó. Ta, ¿yo xa'a kúu ña Ndios ke'é ra ñava'a yó'o xini ndó? ¿An xa'a ña kisa ndivi ndó ndayí ña nítáa taMoisés kúu ña? ¡Ndixa on sivi saá!, chi xa'a ña kándixa ndó to'on va'a ña xini so'o ndó xa'a Jesucristo kúu xa'a ña Ndios ke'é ra ñava'a xí'in ndó.

Ndios ñika'an ra ndí taAbraham kúu ra tandii noo ra xa'a ña kándixa ra Ndios

⁶ Va'a ná kani siji ndó xa'a taAbraham, ta kúu xii síkuá mji yó na kúu najudío. TaAbraham kándixa ra Ndios, ta xa'a ñayó'o Ndios ñika'an ra ndí taAbraham kúu ra ta ndii ta on koó kuachi ndiso noo ra. ⁷ Ta saá, va'a ná kundaa ini ndó ñayó'o ndí nivi na ndaa ini Ndios ñii kiva ndatán taAbraham xindaa ini ra Ndios, ndi'i nivi yó'o yóo na ndatán yóo sa'ya ñani síkuá ndino'o taAbraham. ⁸ To'on Ndios ña nítáa na xina'á ká'an ña xa'a kivi ña vaxi Ndios sanduu ra nivi na on vása kúu najudío nivi na ndii noo ra xa'a ña kundaa ini na ra. Saá chi noo to'on Ndios yó'o vaxi to'on ña ndato'on Ndios xí'in taAbraham, kachí ra saá: “Xa'a mji ún, nivi na ndi'i saá ñoo ñoyívi naki'in na ñava'a ke'é j xí'in na”, saá kachí Ndios xí'in taAbraham. ⁹ To'on yó'o kóni kachí ña ndí ndatán Ndios ke'é ra ñava'a xí'in taAbraham, chi xikuu ra ta ta kándixa Ndios, saá ké'é Ndios ñava'a xí'in ndi'i nivi na kúu na kándixa Jesucristo.

¹⁰ Ta ndi'i nivi na xani siji ndí xa'a ña kisa ndivi na ndayí ña nítáa taMoisés, nduu na nivi

na ndii na ɔn kɔ́ kuaçi kuiso nɔɔ Ndios, ta ndi'i nivi na xani sɔni saá kúu nivi na ndiso chi'ña. Saá chi tɔ'on Ndios ña nɪtaa taMoisés xina'á káchi ña saá: “Nivi na ndiso chi'ña kúu nivi na ni-kuchiño tɔndaɔa kasa ndivi ndi'i saá ndayí Ndios”, káchi tɔ'on Ndios. ¹¹ Xí'in tɔ'on yó'o kúndaɔa ini yó ndí ɔn sivi xa'a ña kisa ndivi nivi ndayí Ndios ña nɪtaa taMoisés kúu ña nduu na nivi na ndii na ɔn kɔ́ kuaçi kuiso nɔɔ Ndios. Saá chi inká xiiña nɔɔ tɔ'on Ndios ña nɪtaa na xina'á, káchi ña saá: “Nivi na kúu nandii nɔɔ Ndios xa'a ña kándixa na ra, nivi yó'o, ndixa kutaku na”, káchi tɔ'on Ndios ña nɪtaa na xina'á. ¹² Ta saá kúndaɔa ini yó ndí ndasaá kuiti xa'a ña kándixa yó Jesucristo kúu ña nduu yó nivi na ndii nɔɔ Ndios ta táku ndino'o yó nɔɔ ra. Ta saá ni, yichi ña xá'nda chiño ndayí ɔn vása ká'an ña saá, chi káchi ña ndí xini ñó'ó kasa ndivi yó ndi'i ña xá'nda chiño ndayí nɔɔ yó, ta saá kuchiño nduu yó nivi na ndii nɔɔ Ndios ta kutaku ndino'o yó nɔɔ ra.

¹³ Ta Jesucristo kúu ta ta sakuaku mii yó nɔɔ ña xikuu yó nivi na xindiso chi'ña xa'a ña ɔn vása ní-kuchiño yó tɔndaɔa yó kasa ndivi yó ndi'i saá ndayí Ndios. Saá chi mii Jesucristo sakuiso xí'in mii ra chi'ña ña xindiso yó ta yovivi ní nixovivi ra xa'a kuaçi yó. Chi yóo tɔ'on Ndios ña nɪtaa na xina'á ña káchi saá: “Na ndiso chi'ña kúu ndi'i nivi na tákaa nda'a tón yiton”, káchi tɔ'on Ndios. ¹⁴ Ta xa'a ña kisa ndivi Jesucristo saá, nivi na ɔn vása kúu najudío na kándixa ña'á, nayó'o ñii káchi kuchiño na naki'in na ñava'a nda'a Ndios, ndatán yóo ña kindɔo ra xí'in taAbraham taxi ra

nda'a sa'ya ñani síkuá ndino'o ra. Ta saá vitin ndi'i ñivi, án najudío kúu na, án on sivi najudío kúu na, ta xa'a ña kándixa na Jesucristo, Ndios táxi ra Níma ra ña kutaku ña ini na.

¹⁵ Nañani yó xí'in náki'va yó, vitin ndátō'on i xí'in ndó ñii ña xa xini va'a yó xa'a. Chi xini yó tá yóo ñii tutu ña ká'an xa'a ña kindo on ñivi xí'in tá'an na, ta tutu yó'o kómí ña sello xí'in firma ñii ta, ta saá tutu yó'o kómí ña ndayí ña xini ñó'ó kasa ndivi ñivi ña kindo na xa'a. Ta nda ñii ñivi on kúchiño sandi'i na xa'a ndayí tutu yó'o, ni on kúchiño na nasama na ña. ¹⁶ Ndátán yóo tutu ña kómí sello Ndios, saá yóo tō'on ña kindo Ndios xí'in ta Abraham xina'a, chi Ndios ñika'an ra ndixa ke'é ra ñava'a xí'in ta Abraham ta xí'in sa'ya ñani síkuá ra. Ta tō'on yó'o ña ká'an xa'a sa'ya ñani síkuá ta Abraham on vása kóni kachí ña xa'a ku'a ní sa'ya ñani síkuá ta Abraham, ta tō'on yó'o kóni kachí ña xa'a ñii laá ta ta kúu sa'ya ñani síkuá ta Abraham, ta tayó'o kúu Jesucristo. ¹⁷ Ta xí'in tō'on yó'o kóni kachí i ndí si'na xikuu ña tō'on ña kindo Ndios xí'in ta Abraham xina'a. Ta ñiya'a komi ciento oko uxu kuiya, ta saá Ndios taxi ra ndayí ra nda'a ta Moisés. Ta saá ndayí yó'o on kúchiño sandi'i ña xa'a tō'on ña si'na ña kindo Ndios xí'in ta Abraham, ni on kúchiño nasama ña'a ña, chi ndátán yóo tutu ña kómí sello Ndios, saá yóo tō'on ña si'na kindo Ndios xí'in ta Abraham. ¹⁸ Ta on sivi xa'a ña kisa ndivi yó ndayí Ndios ña ñitaa ta Moisés kúu ña naki'in yó ñava'a nda'a Ndios. Ta ndixa xa'a ña Ndios kisa ndivi ra tō'on ña kindo ra xí'in ta Abraham kúu ña naki'in yó

ñava'a nda'a Ndios.

*Tò'on yó'o ká'an
ndachun xínì ñó'ó ndayí Ndios ña n̄taa t̄aMoisés*

¹⁹ Ta saá, ¿ndachun xínì ñó'ó ndayí ña t̄axi Ndios nda'a t̄aMoisés x̄ina'á? Ndios t̄axi ra ndayí ra x̄a'a ña saná'a ra n̄ivi ña kundaa ini na ndí ké'é na ña ɔn vá'a ta ndíso na kuachi noo Ndios. Ta ch̄itónì Ndios ndí ndayí ra ka'nda chiño ña noo n̄ivi nda t̄ondaa k̄ivì kixaa Jesucristo. Saá chi Ndios k̄indoo ra x̄i'in t̄aAbraham, k̄achí ra saá: “X̄i'in ñii s̄a'ya ñani síkuá ún ke'éj̄ ñava'a x̄i'in ndi'i n̄ivi ñoyívi”, k̄achí Ndios. Ta k̄ivì Ndios t̄axi ra ndayí ra nda'a naIsrael, ta si'na t̄axi ra ña nda'a naángel, ta nayó'o t̄axi na ña nda'a t̄aMoisés. Ta t̄aMoisés yó'o x̄ikuu t̄a n̄ixikanoo noo Ndios ta noo naIsrael. ²⁰ Saá chi tá yóo ɔvì n̄ivi, ta yóo kuachi x̄i'in na, ta ñayó'o náta'ví ña na. Ta saá x̄a'a ña kuchiño koo yu'ú na, xínì ñó'ó ñii n̄ivi ña kakanoo noo ɔvì n̄ivi yó'o. Ta saá ni, tá yóo ñii laá t̄aa, ta ɔn vása xínì ñó'ó tayó'o inka n̄ivi na kakanoo noo ra. Ta Ndios ñii laá kúu ra, ta mató'ón m̄ii ra ch̄indú'u ra t̄o'on ña k̄indoo ra x̄i'in t̄aAbraham.

²¹ ¿Án kóni kachí t̄o'on yó'o ndí ndayí Ndios ña n̄taa t̄aMoisés ɔn vása yóo yu'ú ña x̄i'in t̄o'on ña k̄indoo Ndios x̄i'in t̄aAbraham? ¡Nda lo'o ɔn s̄iví saá! Chi tá ndayí kúu ña kómí ndee taxi ña kutaku ndino'o n̄ivi noo Ndios, níkúu, ta saá ña kisa ndivi n̄ivi ndayí yó'o kuu ña sánduu ña n̄ivi na ndii noo Ndios, níkúu. ²² Ta t̄o'on Ndios ña n̄taa na x̄ina'á káchí ña ndí ndatán yóo n̄ivi na ñó'o preso, saá yóo ndi'i n̄ivi, chi ndee ña ɔn vá'a xá'nda chiño noo na, ta yóo na nó'ni na x̄i'in

ndee ña ɔn vá'a yó'o. Ta ndi'i n̄ivi na kándixa Jesucristo, Ndios k̄indɔo ra sakaku ra nayó'o n̄oɔ ndee ña ɔn vá'a, xa'a ña kutaku ndino'o ndíka na.

²³ Ta si'na ka ña ɔn ta'án kixaa Jesucristo ñoyívi yó'o, ta ndatán yóo ve'e kaa n̄oɔ xiño'o yó, saá n̄ixiyo ndayí ña xixa'nda chiño n̄oɔ yó, chi ndayí x̄indaa ña m̄ii yó koto ke'é yó ña ɔn vá'a. Saá x̄itaku yó, nda kixaa k̄ivi Ndios saná'a ra yó ndí xa'a ña kándixa yó Jesucristo kúu ña ndúu yó n̄ivi na ndii na ɔn k̄oó kuachi ndíso n̄oɔ ra. ²⁴ Ta saá tuku ndayí Ndios ña n̄itaa taMoisés, yóo ña ndatán yóo ñii ta ta ndíso chiño x̄i'in naválí xa'a ña ndáa ra na, ta sáná'a ra na ña vivíi vāxi kua'no na, tānda t̄onɔa na nduu na n̄ivi ná'no. Ñii k̄i'va saá ndayí x̄ikuu ña x̄indiso chiño x̄i'in yó ta x̄ini'i ña yich̄i yó nda n̄it̄onɔa yó ña k̄andixa yó Jesucristo ta n̄ik̄i'vi yó yich̄i ra. Chi xa'a ña kándixa yó Jesucristo kúu ña Ndios sanduu ra m̄ii yó n̄ivi na ndii na va'a yóo x̄i'in ra. ²⁵ Ta xa'a ña kándixa yó Jesucristo, ta vitin tāyó'o kúu ta ndíso chiño x̄i'in yó, ta ndixa ɔn s̄ivi ka ndayí kúu ña ndíso chiño x̄i'in yó.

²⁶ Ta xa'a ña kándixa yó Jesucristo, ndi'i yó kúu yó sa'ya ndino'o Ndios vitin. ²⁷ Saá chi ndi'i m̄ii yó n̄ivi na kándixa Jesucristo, ña ch̄ichi yó kúu ña sáná'a ndí ñii yóo yó x̄i'in ra, ta m̄ii Jesucristo yóo ra x̄i'in yó. Ta xa'a ña táku Jesucristo ini yó, ndasa xaá ra ini yó, ta táku xaá yó x̄i'in ra vitin. ²⁸ Ta vitin, n̄oɔ Ndios ñii ndáya'ví ndi'i n̄ivi na kándixa Jesucristo; án najudío kúu na, án ɔn s̄ivi

najudío kúu na, án naesclavo kúu na,* án n̄ivi na ɔn s̄iví naesclavo kúu na, án nataa kúu na, án náña'a kúu ná, ta n̄oɔ Ndios ñii ndáya'ví ndi'i n̄ivi na kándixa Jesucristo chi ñii yóo na xí'in ra. ²⁹ Ta xa'a ña ñii yóo yó xí'in Jesucristo, ndi'i yó kúu yó sa'ya ñani síkuá ndino'o ta Abraham, ta saá ndixa naki'in yó ñava'a ña k̄indoɔ Ndios taxi ra nda'a ta Abraham ta nda'a sa'ya ñani síkuá ndino'o ra.

4

¹ Ta vitin ndátɔ'on̄i xí'in ndó ink̄a tɔ'on ña saná'āi xa'a ndó'ó, n̄ivi na kúu sa'ya ndino'o Ndios, ta káchí ña saá: Tá yóo ñii tāa ta kúu yivá ñii tālo'o ní, ta tāa yó'o n̄ixi'i ra, ta saá sa'ya ra tālo'o ní yó'o kúu tāa ta kómí ndi'i ñakuíká ña x̄ikomí yivá ra. Ta saá ni, ña ɔn ta'án tondaa ra kuu ra ñii tāa taká'no, ta tālo'o ní yó'o yóo ra ndátán yóo taesclavo, ² chi xín̄i ñó'ó kasa ndivi ra ña xá'nda chiño n̄ivi na ndíso chiño xí'in ra. Saá táku tālo'o ní yó'o xí'in n̄ivi na ndíso chiño xí'in ra ña ndáa na ra, nda tondaa k̄iv̄i ña ch̄indú'u yivá ra nakuiso chiño ra xí'in ndi'i ñakuíká yivá ra. ³ Ta m̄ii yó n̄ivi na kándixa Jesucristo ndátán yóo tālo'o ní yó'o saá n̄ixiyo yó k̄iv̄i tá ɔn ta'án kandixa yó Jesucristo, chi k̄iv̄i saá ndayí kúu ña x̄ixa'nda chiño n̄oɔ yó ta x̄indaa ña m̄ii yó n̄oɔ ña ɔn vá'a ñoyívi yó'o. ⁴ Saá n̄ixiyo, ta n̄itondaa k̄iv̄i ña ch̄itón̄i Ndios, ta saá t̄i'ví ra Sa'ya ra k̄ixi ra ñoyívi yó'o. Ta Sa'ya ra yó'o k̄aku ra t̄ixin ñii ña'a, ta k̄aku ra ta xa'no ra t̄ixin ndee

* **3:28** Naesclavo kúu n̄ivi na ɔn vása kómí ndayí sandakoo na chiño kisa ndivi na n̄oɔ napatrón na.

ndaḃí Ndios ña ñḃtaa taMoisés. ⁵ Saá kḃsa ndivi Jesucristo xa'a ña kúchiño sakaku ra mḃi yó, ñivi na xḃtakḃ tḃxin ndee ndaḃí, ta saá táku ndíka yó noo ndaḃí vitin. Ta Jesucristo ke'é ra ñava'a yó'o xí'in yó xa'a ña naki'in Ndios mḃi yó nduu yó sa'ya ndino'o ra.

⁶ Ta xa'a ña kúu yó sa'ya Ndios, ta saá ti'ví ra Níma Sa'ya ra kutaku ña ini yó. Ta Níma Sa'ya ra yó'o kúu Níma Ndios ña táku ini yó vitin, ta chínda'á ña ñii ñii mḃi yó ña kachí yó xí'in Ndios saá: “¡Tata Yivá mḃi i!” , kachí yó xí'in Ndios. ⁷ Ta saá vitin on vása yóo ka yó ndatán yóo naesclavo na kisa chiño noo tapatrón na xí'in ñanduxa, chi vitin ndixa sa'ya ndino'o Ndios kúu yó. Ta xa'a ña kúu yó sa'ya Ndios chi kándixa yó Jesucristo, ndi'i ñakuíka Ndios kúu ñakuíka mḃi yó vitin, chi saá kḃndoo Ndios xí'in yó.

To'on yó'o ká'an ña taPablo ndí'i ní ini ra koḃo ñivi naño Galacia tuku nandikó na kundikḃn na yichḃ yatá

⁸ Kuyá tá on ta'an konḃ ndó Ndios, ta saá xḃkuu ndó naesclavo na kisa chiño noo ku'a ñandios vatá, ña on sḃví Ndios ndino'o kúu. ⁹ Ta vitin ndixa ndó'ó xa xínḃ va'a ndó Ndios, ta ña káxín ka kúu ña ná ka'anḃ xí'in ndó ndí mḃi Ndios xa xínḃ va'a ra ndó'ó. Ta saá, ¿ndachun kóni ndó nandikó ndó ña tuku nduu ndó naesclavo, na kasa chiño noo ndee ña xá'nda chiño noo yichḃ yatá ña xḃndikḃn ndó?, chi ndee yó'o kúu ndee ña vitá ní ña on vása ndáya'ví noo ndó vitin. ¹⁰ Ndátoto'onḃ to'on yó'o xí'in ndó chi nda vitin ndó'ó yóo ndó ndatán yóo naesclavo na kisa ndivi ña xá'nda chiño yichḃ yatá noo ndó. Saá

chi yichĩ yatá yó'o chĩndú'u ña ndá kivi, ndá yoo, án ndá kuiya xini ñó'ó sakana ndó ñii ñii viko. ¿Án nda vitin xani sini ndó ndí Ndios xini ñó'ó ra viko yó'o xa'a ña kusii ini ra koni ra ndó'ó? ;On sivi saá! ¹¹ Ta xa'a ña on ta'an kundaa va'a ini ndó xa'a yichĩ Jesucristo, ndixa yi'i yí'vi'i koto ña manĩ xikuu ndi'i chiño ña kisa ndivi i xa'a ndó'ó.

¹² Nañani yó xí'in náki'va yó, xáku ndá'vi'i noo ndó ndí kutaku ndíka ndó ñii ki'va ndatan yi'i táku ndíka i yichĩ Jesucristo vitin. Saá chi yi'i xa nduu i ndatan yoo ndó'ó, nivi na on vása kúu najudío, chi mii yó, nivi na kándixa Jesucristo, on vása xini ñó'ó kutaku ka yó tixin ndee ndayí najudío. Ta kóni i ña kundaa ini ndó ndí on vása ní-ke'é ndó ña on vá'a xí'in i. ¹³ Saá chi kivi noo nixaa i noo ndó, saá nixiyo ñii kue'e xí'in i ña ndeé ní ndó'o i, ta ndó'ó va'a chindeé ndó yi'i. Náka'an ndó ndí ña yo'vi nindo'o i saá, kúu ña taxi nindo'o i ku'a ní kivi xí'in ndó, ta kuchiño nika'an ndoso i to'on va'a xa'a Jesucristo xí'in ndó. ¹⁴ Vará kue'e ña saxo'vi yi'i xikuu ña ñii tondó'ó ká'no ní noo ndó, ta nda lo'o on vása ní-sandakoo ndó yi'i, ni on vása ní-xaa noo ndó yi'i. Ta nda víka, ndó'ó va'a naki'in ndó yi'i ndatan naki'in ndó ñii ñaángel Ndios án ndatan naki'in ndó mii Jesucristo, saá naki'in ndó yi'i. ¹⁵ Ta, ¿ndachun nasama ini ndó vitin? Tá'an si'na nixiyo i xí'in ndó, ta ndixa ndó'ó kí'vi ní nixiyo ini ndó xini ndó yi'i, ta kivi saá nda nitondaa ndó xikuu ndó nivi na kóni chindeé yi'i xí'in ña ndino'o sii ini ndó, tанда nixiyo ti'va ndó tava ndó nduchu noo ndó xa'a ña taxi ndó ña nda'a i, níkúu. ¹⁶ Ta vitin, ¿án nduu ndó nivi

na sáa ini xíni ndó yí'í xá'a ña ndato'on i ñandaa xí'in ndó?

¹⁷ Ta ñivi na kóni nasama ini ndó xá'a ña kasa ndivi ndó ndi'i ndayí najudío, vará vivíi ké'é na xí'in ndó, ta on sivi ñivi na ndino'o ini kúu na. Chi nayó'o chíkaa ní na ndee xí'in ndó ña kuxíká ndó noo ndi'í ta kuiti chikaa so'o ndó to'on ña sáná'a mji na. ¹⁸ Ta mji yó, vará ña va'a ní kúu ña vivíi ké'é yó xí'in ñivi, ta xíni ñó'ó ké'é yó saá xí'in ña ndino'o ini yó. Ta ndó'ó, saá xíni ñó'ó ké'é ndó xí'in ndi'i ñivi ndi'i saá kivi, án kivi yóo i xíto i ña ké'é ndó kúu ña, án kivi on kóo i kúu ña. ¹⁹ Nañani yó xí'in náki'va yó, ndatán yóo sa'ya mji i, saá yóo ndó. Ta yí'í, ndatán yo'vi ndó'o ñii ña'a ña kí'vi ní tixin xá'a ña xa kóni kaku sa'ya ñá, saá ndó'o i xá'a ndó. Saá chi ndati i ña vaxi kua'no ndó ta tondaa kivi ña xino ndó nduu ndó ndatán yóo Jesucristo. ²⁰ Ta xí'in ña ndino'o ní ví ini i kúu ña kútoo i koo i xí'in ndó xá'a ña vivíi ndato'on yó xí'in tá'an yó. Ta saá on vása koni ñó'ó i taa i to'on yo'vi yó'o xaa ña noo ndó, níkúu. Ta vitin on vása nání'i i to'on ña va'a ndato'on i xí'in ndó.

To'on yó'o ká'an ña xá'a sa'ya ñá Sara xí'in sa'ya ñá Agar

²¹ Ndó'ó, ñivi na kúu na kóni tuku ndikó kutaku tixin ndayí ña ñitaa ta Moisés, ¿án on vása ní-xini so'o ndó ña káchí ndayí yó'o? ²² Chi ndayí yó'o ká'an ña ta Abraham xikomí ra ovi sa'ya ra. Ñii sa'ya ra kaku tixin ñii ña'a ñá kúu esclava. Ta inká sa'ya ra kaku tixin ñii ña'a ñá táku ndíka, ñá xikuu ñásí'í ndino'o ta Abraham. ²³ Ta sa'ya ña esclava kaku ra chi yivá si'í ra

chikaa ini na kukomí na sa'ya na. Ta sa'ya ña'a ñá táku ndíka kaku ra xa'a ña kundivi to'on ña kindo Ndios xí'in taAbraham. ²⁴ Ta xí'in ovi náña'a yó'o to'on Ndios sáná'a ndasaá yóo ovi ña kindo Ndios xí'in ñivi. To'on ña ká'an xa'a ñaesclava Agar sáná'a ña xa'a ña kindo Ndios xí'in ñivi naIsrael yuku Sinaí, chi noo yuku yó'o Ndios taxi ra ndayí ra nda'a taMoisés. Ta ndi'i ñivi na ndíkõn yichi noo xá'nda chiño ndayí, ndatán yóo sa'ya ñaesclava Agar saá yóo na, chi táku ka na tixin ndee ndayí yó'o. ²⁵ Ta saá tuku to'on ña ká'an xa'a ñaesclava Agar yó'o sáná'a ña xa'a yuku Sinaí ña ñíndichi noo ño'o ña naní Arabia, chi noo yuku yó'o taMoisés ñaki'in ra ndayí Ndios. Saá tuku to'on ña ká'an xa'a ñaesclava Agar sáná'a ña xa'a ñoo Jerusalén kivi vitin, chi ñivi ñañoo Jerusalén xí'in ndi'i ñivi najudío na ndíkõn yichi noo xá'nda chiño ndayí, ndatán yóo naesclavo saá yóo na. ²⁶ Ta to'on ña ká'an xa'a ñáSara, ña'a ña xitaku ndíka, sáná'a ña xa'a inká ñoo Jerusalén ña yóo ñoyívi ñino, ta mii yó ñivi na kándixa Jesucristo, kúu yó ñivi ñañoo yó'o. Ta ndi'i mii yó na kúu ñañoo Jerusalén ña yóo ñoyívi ñino, kúu yó ñivi na táku ndíka, ta ndatán yóo sa'ya ñáSara ña xitaku ndíka, saá yóo yó. ²⁷ Saá ká'an to'on Ndios ña ñitaa na xina'a xa'a ñáSara ta xa'a ñivi na yóo ndatán yóo sa'ya ñá, ta to'on yó'o káchí ña saá:

Yó'ó, ñá kúu ña'a ñánóma, ñá õn kivi koo sa'ya, ¡va'a ná kusij ini ún vitin!

¡Va'a ná nda'yi ún xa'a ña ká'no ní ñasij yóo ini ún!

Saá chi ñii kivi ña vaxi, ñáña'a mató'ón, chi yij ñá sandakoo ra ñá, ñáyó'o kukomí ñá kuá'a ní ka sa'ya ñá noo nasa'ya ña'a ñá yoo yij, saá káchí to'on Ndios ña ñitaa na xina'a.

²⁸ Ta saá vitin, xa'a ña kuá'a ní kúu mji yó ñivi na kándixa Jesucristo, Ndios xa kisa ndivi ra to'on yó'o ña kindoo ra xí'in taAbraham, chi ñii ki'va xí'in taIsaac ndi'i mji yó kúu yó sa'ya ndino'o taAbraham. ²⁹ Ta inká sa'ya taAbraham, ta kúu taIsmael, ta ta kaku chi yivá si'í ra kuiti chikaa ini na kukomí na sa'ya na, taIsmael yó'o saxo'vi ra taIsaac, ta ta kaku chi saá kundivi ña kóni Níma Ndios. Ta vitin ñii ki'va saá ñivi na sáná'a ndí xini ñó'ó kasa ndivi yó ndi'i ndayí Ndios ña ñitaa taMoisés, ñivi yó'o kúu na ndikon saxo'vi mji yó, ñivi na kándixa Jesucristo. ³⁰ Ta to'on Ndios ña ñitaa na xina'a, káchí ña saá: "Xini ñó'ó tava ún ñaesclava, ta ti'ví ún ñáyó'o xí'in sa'ya ñá, ña ná ko'on na ta kuxiká na noo ún. Chi ta sa'ya ñaesclava yó'o on kuchiño naki'in ra ñava'a ña kindoo Ndios taxi ra nda'a sa'ya mji ña'a ñá xitaku ndíka", káchí to'on Ndios. ³¹ Nañani yó xí'in náki'va yó, mji yó na kándixa Jesucristo on vása yoo ka yó ndatán yoo sa'ya ñaesclava. Saá chi mji yó yoo yó ndatán yoo sa'ya ña'a ñá xitaku ndíka.

5

Xí'in to'on yó'o taPablo ndúkú ra noo ñivi na kándixa Jesucristo ña on sandakoo na yichi noo táku ndíka na

¹ Ndixa Jesucristo sakaku ra mji yó noo ndayí xa'a ña kuchiño kutaku ndíka yó. Ta saá ndó'ó, xini ñó'ó kutaku ndíka ndó yichí ra, ta on ndikó ndó ña tuku nduu ndó nivi naesclavo na táku tixin ndee ndayí ña nitaa taMoisés.

² Chikaá so'o va'a ndó to'on ña ndato'on i xí'in ndó vitin: Ta ndó'ó, tá taxi ndó ña kasa ndivi ndó costumbre circuncisión, chi xáni sini ndó ndí xí'in chiño yó'o kuchiño ndó kutá'an va'a ndó xí'in Ndios, ta xí'in ña ke'é ndó saá, saná'a ndó ndí nda lo'o on vása ndáya'ví noo ndó ña kisa ndivi Jesucristo xa'a ña kuchiño yó kutá'an va'a yó xí'in Ndios. ³ Yi'i, tuku ká'an i xí'in ndó ndí nda yu kúu nivi na kisa ndivi ndayí ña xá'nda chiño xa'a circuncisión, chi xáni sini na saá kuchiño kutá'an va'a na xí'in Ndios, níkúu, ta va'a kundaa ini nivi yó'o ndí táku ka na tixin ndee ndayí, ta xini ñó'ó kasa ndivi na ndi'i saá ndayí Ndios ña nitaa taMoisés. ⁴ Ndó'ó, nivi na xáni sini ndí xa'a ña kisa ndivi ndó ndayí Ndios ña nitaa taMoisés nduu ndó nivi na ndii na on koó kuachi kuiso noo Ndios, ta ndó'ó, xí'in ñayó'o sáná'a ndó ndí xa nita'vi tá'an ndó xí'in Jesucristo, chi sakana ndó ñava'a saní'i Ndios ndó'ó. ⁵ Ta mji yó, nivi na ndino'o táku chi Níma Ndios táku ña ini yó, ndáti yó ta ndáa ini yó ndí ndixa kúu yó nivi na ndii noo Ndios xa'a ña kándixa yó Jesucristo. ⁶ Ta mji yó nivi na táku ini Jesucristo, ta ñii yóo yó xí'in ra, ta noo yó on vása ndáya'ví ka, án kúu yó nivi na kisa ndivi circuncisión, án kúu yó nivi na on vása ní-kisa ndivi ña. Chi ñii laá ña ndáya'ví ní noo yó kúu ña kándixa yó Jesucristo, ta xí'in ña kí'vi ini yó

xíni tá'an yó sáná'a yó ndí ndino'o kándixa yó ra.

⁷ Ta ndó'ó, va'a ní kixá'á ndó ndíkõn ndó yichì ña ndaa, ta, zyú kúu ñivi sasi nõõ ndó xa'a ña õn xiin ndó kundikõn ka ndó yichì ña ndaa yó'o?

⁸ On sivi to'on ña káku nõõ Ndios kúu ña ká'an ñivi na chú'u ndó'ó ke'é ndó saá. Chi Ndios kúu ta ta kana ndó'ó kundikõn ndó yichì ña ndaa.

⁹ Ta ñivi yó'o na sáná'a ndí ndi'i ñivi na kándixa Jesucristo xini ñó'ó na kasa ndivi na costumbre circuncisión, to'on vatá yó'o ña sáná'a na, ndatán yóo levadura saá yóo ña. Ta va'a naká'an ndó to'on ndíchí ña xini yó ña káchí saá: “Vará lo'o kuiti kúu levadura, ta kómí ña ndee kasa chiño ña xí'in ñii ko'ndo ká'no yuxan ña sanaño ña'á ña”, saá káchí to'on yó'o.

¹⁰ Yi'i ndaa ini i ndí Ndios chindeé ra ndó'ó ña õn kándixa ndó to'on ña káku sijnì ñivi vatá yó'o ña kúu to'on ña sáka sijnì ndó xa'a ña õn kundaã ini ndó yu kúu ñandaã xini ñó'ó ke'é ndó. Ta saá va'a Ndios ná saxo'vi ra ñivi yó'o, nda yu kúu na.

¹¹ Nañani yó xí'in náki'va yó, tá ndixa yi'i ká'an ndoso i ndí ñivi xini ñó'ó kasa ndivi na costumbre circuncisión xa'a ña kutá'an va'a na xí'in Ndios, níkúu, ta saá najudío sandakoo na ña ndíkõn na saxo'vi na yi'i, níkúu. Ta yi'i õn vása ká'an i saá, chi ndixa ká'an ndoso i nõõ ñivi ndí ndasaá kuiti xa'a ña ñixi'i Jesucristo nda'a tón cruz xa'a kuachi yó, kúchiño nduu yó ñivi na ndii nõõ Ndios. Táná sandakoo i ña ká'an ndoso i to'on yó'o, níkúu, ta saá õn kusaã ka ini ñivi koni na yi'i.

¹² Ta ñivi vatá na sáná'a ndó'ó ña ka'nda lo'o ndó koñu ndó xa'a ña xini ñó'ó kasa ndivi ndó costumbre circuncisión, ta yi'i, ká'an i saá

xá'a ñivi yó'o ndí xiiña ñoq kóni na ka'nda lo'o na, jva'a ka ñii yichí ná ka'nda ndi'i xí'in mji na!

¹³ Ta mji yó, ñivi na kándixa Jesucristo, Ndios kána ra yó ña kutaku ndíka yó. Ta on sivi xá'a ña kasa ndivi yó ña on vá'a ña kútoo ní yiki koñu yó kúu ña kutaku ndíka yó. Nda víka, va'a kutaku ndíka yó xá'a ña kasa ndivi yó chiño ña chindeé tá'an yó xí'in ña kí'vi ini yó xini tá'an yó. ¹⁴ Saá chi ndi'i ndayí Ndios ña ñitaa taMoisés, kundivi ndi'i ña xí'in ndayí ña káchí saá: “Kuki'vi ini yó koni tá'an yó ñii kí'va ndatán kí'vi ini yó xini yó mji yó.” ¹⁵ Ta, jkoto va'a ndó xí'in mji ndó! Tá on vása kí'vi ini ndó xini tá'an ndó, ta káni tá'an ndó xí'in to'on ña sátakué'e ndó ini tá'an ndó, ta yiyo ní saá, koqo kündeé ndó sandi'i ndó xá'a natá'an ndó, ta natá'an ndó sandi'i na xá'a ndó'ó.

To'on yó'o ká'an ndí ña on vá'a ña kútoo yiki koñu ñivi

on vása yóo yu'ú ña xí'in ña kóni Níma Ndios

¹⁶ Ta ndát'o'oni xí'in ndó, káchí saá: Kutaku ndó kasa ndivi ndó ña kóni Níma Ndios, ta saá on vása kutaku ndó kasa ndivi ndó ña on vá'a ña kútoo yiki koñu ndó. ¹⁷ Níma Ndios ña táku ini mji yó, ñivi na kándixa Jesucristo, kóni ña ndí kasa ndivi yó ñava'a. Ta ña kútoo ní yiki koñu yó kúu ña ke'é yó ña on vá'a. Ta saá ña kóni Níma Ndios ke'é yó kúu ña káni tá'an xí'in ña kútoo ní yiki koñu yó ke'é ña. Ta xá'a ña káni tá'an ovi ñayó'o saá, on vása táxi ña kasa ndivi yó ñava'a ndatán yóo ña kóni yó ke'é yó. ¹⁸ Ta saá ni, tá ndíkõn yó yichí ñoq xá'nda chiño Níma Ndios ñoq yó, ta saá on vása xini ñó'ó kundikõn

yó yichì nḡo xá'nda chiño ndayí Ndios ña nḡtaa taMoisés nḡo yó.

¹⁹ On vása yo'vi nakoni yó yu kúu ña on vá'a ña ké'é nivi na kisa ndivi ña kútoo ní yikí koñu na. Saá chi nivi yó'o kútoo ní na ki'vi na kuachi, ta nataa kí'vi na kuachi xí'in náña'a ná on sivi násí'í na kúu, ta náña'a kí'vi ná kuachi xí'in nataa na on sivi yij ná kúu, ta nivi yó'o ké'é na ndi'i saá nḡo ñakini, ²⁰ ta kisa to'ó na ku'a ní nḡo ndios vatá, ta xí'in ña nákuati na chíkaa na ñatásin inká nivi, ta sáa ní ini na xini tá'an na, ta táxi na kuachi xa'a natá'an na nḡo nachiño, ta chútú ini na xí'in ña kuini na xini na nivi, ta kama sákaku na kuachi xí'in nivi, ta nina to'on kue'e ká'an na ta káni tá'an na xí'in tá'an na, ta sáná'a na to'on ña sátivi ñanda'a xa'a Jesucristo.

²¹ Ta nivi yó'o kisa kuini na ta chíkaa ninḡ na inká nivi, ta xá'ni na nivi, ta xí'i ní na nduta tá sáxiini nivi, ta kúsiñ ní ini na koo na viko nḡo ké'é nivi ndi'i saá nḡo ña on vá'a ñakini, ta nivi yó'o táku na ké'é na ku'a ní ka inká nḡo ña on vá'a. Ta yi'i, xa ndato'on i xí'in ndó, ta vitin tuku ká'an i xí'in ndó, káchij saá: Nivi na táku ké'é ndi'i ña on vá'a ña sakan ndato'on i xa'a, nivi yó'o on kutaku na xí'in Ndios nḡo xá'nda chiño ra.

²² Ta mji yó, nivi na táku Níma Ndios ini, on vása táku yó ké'é ka yó ña on vá'a ndatán ké'é nivi yó'o. Chi Níma Ndios táxi ña ndee ña ini yó ña nduu yó nivi na va'a kí'vi ini xini tá'an, ta nákaa ñasij ini yó, ta yóo ñava'a ini yó, ta kómí yó ña ká'no ini yó xini yó nivi, ta ké'é yó ñava'a xí'in nivi, ta kúu yó nivi na va'a ini, ta kúu yó nivi nanda'a na on vása sándakoo yichì Ndios.

²³ Ta ɔn sɪvɪ nɪvi na kɪsa ká'no xí'in mɪi kúu yó, ta nda víka, nɪvi na kɪsa nɪno xí'in mɪi kúu yó. Ta nɪvi na násita xí'in mɪi noo ña ɔn vá'a kúu yó. Saá táku mɪi yó, na kúu nɪvi na táku Níma Ndios ini, ta ɔn koó nda ñii ndayí ka'nda chiño noo yó ña ɔn kasa ndivi yó ndi'i ñava'a yó'o. ²⁴ Ta xa'a ña ñii yóo yó táku yó xí'in Jesucristo, ta xí'in ña nɪxi'i Jesucristo nda'a tón cruz, ñii káchí xí'in ra nɪxi'i ña kútoo yíkí koñu yó ke'é ña, ña kúu ña ɔn vá'a. Ta saá ɔn vása ka ndíkɔn yó yichɪ yatá noo xixa'nda chiño ña ɔn vá'a noo yó. ²⁵ Ta vitin Níma Ndios kúu ña táku ini yó ta ndíkɔn yó yichɪ noo xá'nda chiño Níma Ndios noo yó. Ta saá xínɪ ñó'ó kutaku yó xí'in ña kɪsa ndivi yó ña kóni Níma Ndios.

²⁶ ɔn vá'a kuu yó nɪvi na ña'a ní ini, ta ɔn vá'a kuu yó nɪvi na sásaa ini natá'an, ta ɔn vá'a kuu yó nɪvi na kuínɪ ini xínɪ natá'an.

6

¹ Nañani yó xí'in náki'va yó, tá yóo ñii nɪvi na kándixa Jesucristo ta nakava na ke'é na ña ɔn vá'a, ta ndó'ó, nɪvi na va'a táku ndatán kóni Níma Ndios, xínɪ ñó'ó chindeé ndó tañani yó án ñáki'va yó yó'o xa'a ña tuku va'a naki'in na kundíkɔn na yichɪ ña ndaa. Ta kɪvɪ ka'an ndó xí'in na, ta xí'in to'on ña to'ó ta xí'in ña nɪno ini ndó ka'an ndó xí'in na. Ta ndixa koto va'a xí'in mɪi ndó koɔo ñii kɪvɪ ñii kɪ'va saá ña ɔn vá'a koto ndoso ña ndó'ó ta nakava ndó ke'é ndó ña ɔn vá'a. ² Saá chi tá yóo ñii tondó'ó án tondíni táku yó, ta ndatán yóo ñaveé ní ndíso yó, saá yóo ña, ta xínɪ ñó'ó chindeé tá'an yó noo ñaveé ndíso

natá'an yó. Ta xí'in ña chindeé tá'an yó saá, kisa ndivi yó ndayí ña xa'nda chiño Jesucristo noo yó.

³ Tá yóo ñivi na kándixa Jesucristo, ta kúu na ñivi na ña'a ní ini, ta kúu na ñivi na sándá'ví xí'in m̄ji, chi on s̄iví na ná'no ka noo inka ñivi kúu nayó'o. ⁴ Ñii ñii m̄ji yó ñivi na kándixa Jesucristo, xín̄i ñó'ó ka'vi va'a s̄in̄i yó xa'a ña ké'é yó, ña kundaa ini yó án ndixa ñava'a, án ña on vá'a kúu ña ké'é yó. Tá ndixa vivii kisa ndivi yó chiño va'a, ta saá va'a ná kusij ini yó xa'a ña ké'é m̄ji yó. Ta on vá'a kundi'i ini yó xa'a ña ké'é inka ñivi, án va'a ka án ña on vása va'a ka kúu chiño nayó'o noo chiño ña ké'é m̄ji yó. ⁵ Saá chi ñii ñii ñivi xín̄i ñó'ó kuiso chiño na xí'in ña sakuiso Ndios m̄ji na.

⁶ Ta ñivi na xín̄i so'o to'on Ndios ña sáná'a namaestro noo na, ñivi yó'o ndiso na chiño ña taxi na lo'o ñava'a kómí na nda'a namaestro na sáná'a ña'á.

⁷ Tá xáni s̄in̄i ndó ndí Ndios on cha'vi ra ñivi ndatán yóo chiño kisa ndivi na, ta xí'in ña xáni s̄in̄i ndó saá, sándá'ví xí'in m̄ji ndó. Saá chi tá chí'i ñivi ñava'a, ta ñava'a nakaya na. Tá chí'i ñivi ña on vá'a, ta ña on vá'a nakaya na. ⁸ Ta saá ñivi na táku kisa ndivi ña on vá'a ña kútoo ní yíkí koñu na, nayó'o yóo na ndatán yóo ñivi na chí'i ña on vá'a, ta ña nakaya ñivi yó'o kúu ña sandi'i xa'a na noo Ndios. Ta ñivi na táku kisa ndivi ña kóni Níma Ndios, ñivi yó'o yóo na ndatán yóo ñivi na chí'i ñava'a, ta ña nakaya ñivi yó'o kúu ña kutaku na xí'in Ndios ndi'i saá k̄iv̄i ña vaxi. ⁹ Ta saá ñii ñii k̄iv̄i xín̄i ñó'ó kutaku yó kasa ndivi yó ñava'a, ta nda lo'o on sandakoo yó

ke'é yó saá. Tá ñii ñii kivi chikaa ka yó ndee ke'é yó ñava'a, ta saá tondaa kivi ña chiton Ndios, ta ndixa naki'in yó ñava'a taxi Ndios nda'a yó. ¹⁰ Ta xa'a ñayó'o, ndi'i saá yichi tá kuchiño ke'é yó ñava'a xí'in nivi, ta saá va'a ná ke'é yó ña. Ta ña xini ñó'ó ní ka kúu ña ke'é yó ñava'a xí'in nañani yó ta xí'in náki'va yó na kándixa Jesucristo.

Xí'in to'on yó'o ta Pablo kisa ká'no ra ña kisa ndivi Jesucristo nda'a tón cruz

¹¹ Koto ndó ví, vitin xí'in nda'a mii i taa i letra ná'no yó'o ño ñasondí'í tutu yó'o. ¹² Ndátó'on i xí'in ndó saá, ndi nivi na kóni kasa nduxa xí'in ndó ña kasa ndivi ndó costumbre circuncisión, nivi yó'o on sivi nivi na va'a ndino'o ini kúu na. Saá chi ña kuiti kóni na kúu ña va'a koo na xí'in inká najudío, ta yí'ví na kotó najudío yó'o saxo'vi ña'á na, táná ka'an na ndi ndasaá kuiti xa'a ña kisa ndivi Jesucristo kivi nixi'i ra nda'a tón cruz kúu ña kuchiño Ndios sakaku ra nivi ño kuachi na. ¹³ Ta najudío yó'o, na kúu na ká'an xí'in ndó ndi xini ñó'ó kasa ndivi ndó costumbre circuncisión, ta mii nayó'o on vása kisa ndivi na ndi'i ña xá'nda chiño ndayí Ndios ña ñitaa ta Moisés. Ta ndasaá kuiti ña kóni na kúu ña kasa ndivi ndó costumbre circuncisión, xa'a ña kuchiño kasa ká'no xí'in mii na ño inká nivi ña sanoo na ini ndó ña kundikon ndó yichi mii na. ¹⁴ Ta yi'i, ñii laa xa'a ña kisa ká'no xí'in mii i kúu ña kándixa i ndi Jesucristo nixi'i ra nda'a tón cruz xa'a kuachi i. Ta xa'a ña ñii yóo i xí'in Jesucristo, ndatán yóo ña ñii káchí nixi'i i xí'in ra, saá yóo ña. Ta saá ña on vá'a ñoyívi yó'o on vása kómí ka ña ndee ka'nda chiño ña

noō i, chi ndatán yóo taā t̄ā n̄ixi'i, saá yóō i noō ñā on vá'a yó'o. Ta ndi'i ñā yóo ñoyívi ndatán yóo ñā n̄ixi'i noō i, saá yóo ñā, chi ndā lo'o on vása ndáya'ví kā ñā noō i. ¹⁵ Ta m̄ii yó n̄ivi na kándixa Jesucristo ta ñii yóo yó táku yó xí'in ra, ta vitin ndixa on vása ndáya'ví noō yó án kúu yó n̄ivi na kisa ndivi circuncisión, án kúu yó n̄ivi na on vása kisa ndivi circuncisión. Ñii laá ñā ndáya'ví ní noō yó vitin kúu ñā Ndios ndasa ra ñā ndūu yó n̄ivi xaá. ¹⁶ Ta ndi'i n̄ivi na kándixa to'on yó'o ta táku na saá, ¡va'a ná koo ñava'a ini na! Ta, ¡va'a ná kundá'ví ini Ndios koni ra na! Chi vitin ndūu na nave'e Ndios.

¹⁷ T̄andā k̄ivi vitin t̄andā ndi'i k̄ivi ñā vaxi, on x̄iin̄ i ñā ndā ñii n̄ivi sakaku na kuachi xí'in̄ i xa'a to'on ñā sáná'ā i xa'a Jesucristo. Saá chi noō ȳiki koñū i kómí̄ i ku'ā ā ní yanda ñā sáná'a ndí ȳi' i kúu t̄ā t̄ā xā n̄ix̄o'v̄i ní xa'ā chiño ñā kisa ndivi i noō Jesucristo, T̄aā t̄āKá'no noō yó.

Xí'in to'on yó'o t̄āPablo ndáyi ra n̄ivi nañoo estado Galicia

¹⁸ Ta nañani yó xí'in náki'vā yó, ndúkú̄ i noō Jesucristo, T̄aā t̄āKá'no noō yó, ná ke'é ra ñava'a ra xí'in ndó. Saá ná koo ñā.

xxx

**Alcatlatzala Mixtec New Testament
Mixtec, Alcatlatzala: Alcatlatzala Mixtec New
Testament (New Testament+)**

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Alcatlatzala

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

a74bfb3f-bd55-5ab9-983e-8d19de48c198